

METREX

Metropolitan Climate Challenge Expert Group

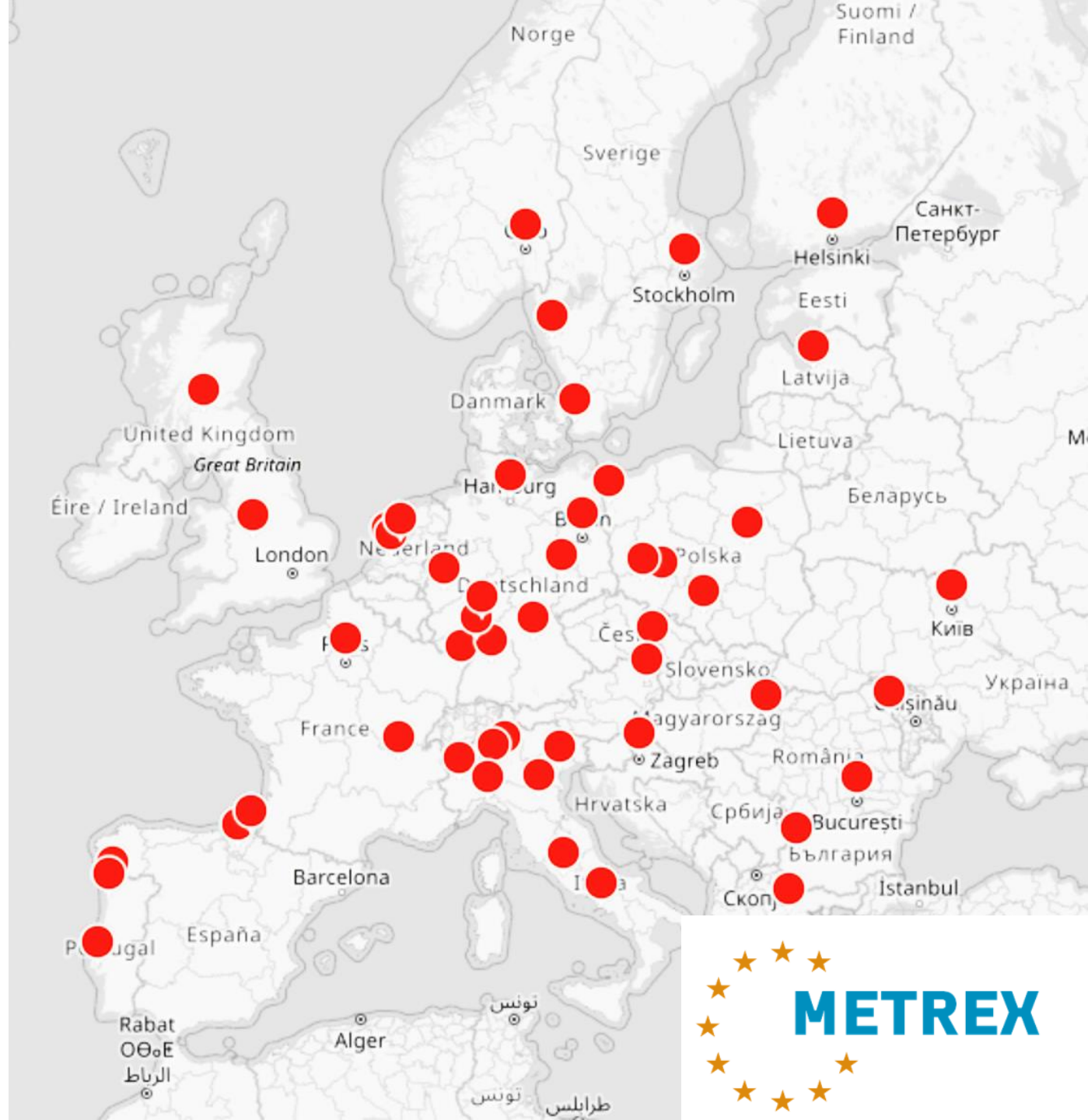
Yhteenveto ja pääviestit METREXin ilmastoasiantuntijaryhmän toiminnasta 2022–2023

METREX – eurooppalaisten metropoliseutujen verkosto

- Metrex on aluesuunnittelun verkosto, johon kuuluu yli 50 suurkaupunkialuetta eri puolilla Eurooppaa
- Mukana pääosin yli puolen miljoonan asukkaan metropoliseutuja, jotka ovat kiinnostavia yhteistyökumppaneita ja verrokkeja Uudellemaalle
- Foorumi asiantuntemuksen ja kokemusten vaihdolle ja yhteistoiminnalle
- Voittoa tavoittelematon organisaatio, jäsentensä rahoittama itsenäinen verkosto
- Uudenmaan ja Helsingin seudun jäsenyyden jakavat Uudenmaan liitto, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY ja Helsingin kaupunki

<https://www.eurometrex.org/about-2/>

Metropolitan Climate Challenge Expert Group – yksi METREXin asiantuntijaryhmistä

METREX asiantuntijaryhmät

Asiantuntijaryhmät kokoontuvat tietyn teeman ympärille. Ryhmissä kerätään tietoa, vaihdetaan kokemuksia ja laaditaan yhteisiä julkaisuja. Ryhmien toiminta perustuu etätapaamisiin, ja METREX-konferenssien yhteydessä voidaan järjestää tapaamisia myös kasvokkain ja/tai hybridinä.

[Expert Groups - METREX \(eurometrex.org\)](https://eurometrex.org)

Current Expert Groups

The Metropolitan Climate Challenge Expert Group - METREXin ilmastoasiantuntijaryhmä

METREXin ilmastoasiantuntijaryhmä on toiminut vuodesta 2022 lähtien. Ryhmä on tarjonnut Euroopan eri metropoliseutujen ilmastotyön asiantuntijoille alustan yhteistyölle ja tiedon jakamiselle.

Ryhmän tavoitteena on ollut löytää parhaita käytäntöjä vahvistaa metropoliseutujen ja kaupunkien kykyä vähentää päästöjä, vahvistaa hiilensidontaa ja parantaa resilienssiä.

Tavoitteena on ollut vertaisoppiminen – mitä ovat nimenomaan seudullisen ja kaupunkitason alueidenkäytön suunnittelun keinot ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa.

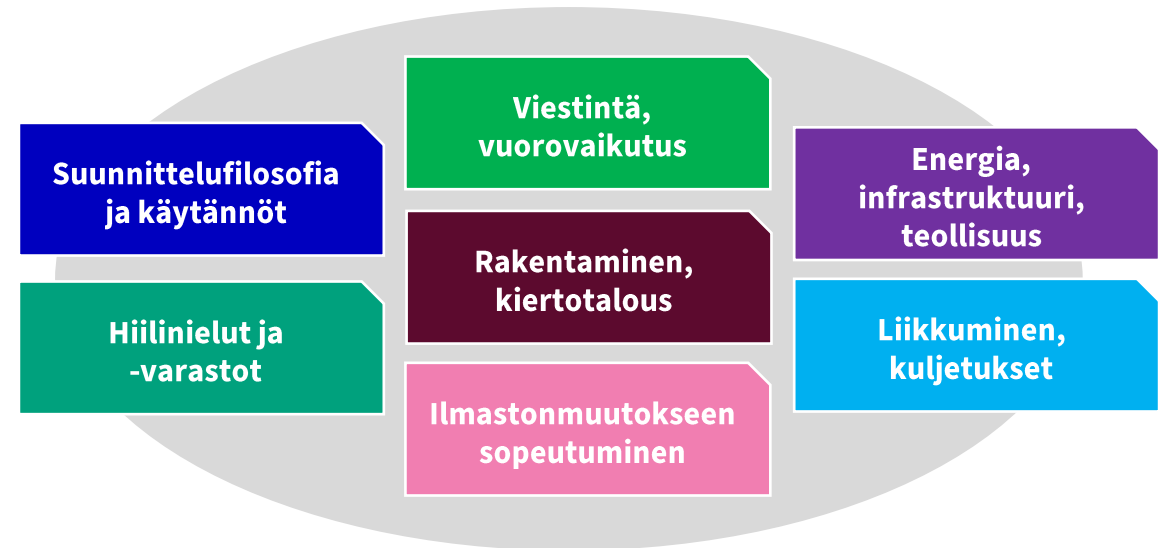
Tähän raporttiin on koottu METREXin ilmastoasiantuntijaryhmän vuosien 2022-2023 toiminnan keskeiset viestit järjestetyistä webinaareista, työpajoista ja muista yhteisistä tapahtumista.

Raportin sisältö on jäsenelty seitsemän oheisessa kuvassa esitetyn ilmaston liittyvän alateeman alle. Jokaista alateemaa on esitelty omalla sivullaan, joka sisältää lyhyen taustoituksen sekä nostoja webinaareista ja työpajoista.

Toivomme, että raportti tukee kollegoidemme työtä eri puolilla Eurooppaa tarjoamalla inspiraatiota ja ratkaisuja tärkeässä työssä kohti kestäviä ja ilmastoviisaita metropoliseutuja.

METREXin ilmastoasiantuntijaryhmän työ 2022-2023 lukuina:

- 10 webinaaria / ilmastohaasteklinikkaa
- 4 tapaamista / työpajaa METREX-konferenssien yhteydessä
- ~30 osallistujaa edustaen
  - 11 maata
  - 15 seutua
- Yli 40 suunnittelu- ja koordinoitkokousta
- Koordinaatioryhmässä noin 10 jäsentä Suomesta ja Ruotsista
- Ryhmän puheenjohtaja: Christina Suomi, Helsingin kaupunki

Tavoittemme on yhteistyössä löytää parhaat keinot vahvistaa metropoliseutujen ja kaupunkien kykyä vähentää päästöjä, vahvistaa hiilensidontaa ja parantaa resilienssiä.

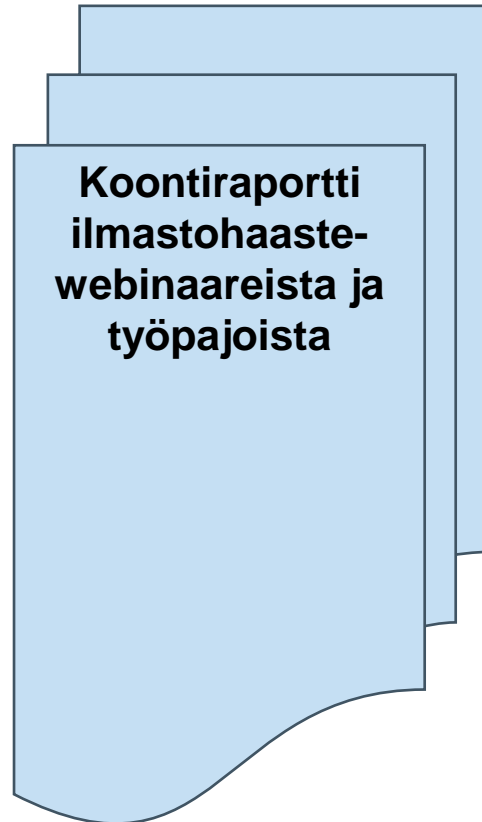
METREXin ilmastoasiantuntija- ryhmän toiminta

- Webinaareja asiantuntija-alustuksineen
- Live-/hybridityöpajoja
- Ilmastohaasteklinikoita
- Tapausesittelyitä, benchmarkkausta
- Yhteisten viestien välittämistä
- Yhteistä vaikuttamista EU-sääntelyyn
- Verkostoitumista, kollegiaalista tukea

Pääviestien kokoaminen: Prosessi

Ilmastohaastewebinaarit ja työpajat 2022-2023:

- Launching webinar: Workshop: choosing topics
- 1. Webinar: Sustainable mobility/ congestion charges
- 2. Webinar: Doughnut economy model in spatial planning
- 3. Webinar: Circular economy strategy
- 4. Webinar: Renewable energy production in metropolitan areas
- 5. Webinar: Buildings & Construction emissions
- 6. Webinar: Mobility/ Reducing private driving
- 7. Webinar: Adaption
- 8. Webinar: EU policy lobbying
- 9. Webinar: Carbon sinks and storages

Webinaarit ja ilmastoklinikat

Aiheet ja esiintyjät

1. Webinar: Sustainable mobility/ congestion charges 6/2022

Presenter/Climate Challenge Owner: Ilona Mansikka, Helsinki-Uusimaa Regional Council; Consulting from Peter Austin, City of Oslo and Per Kristersson, Göteborg Region

2. Webinar: Doughnut economy model in spatial planning 9/2022

Presenters: Leonora Grcheva, Doughnut Economics Action Lab; Hannele Tiitto & Ruut-Maaria Rissanen, Regional Council of Tampere Region (Finland)

3. Webinar: Circular economy strategy 10/2022

Presenters: Representatives from The City of Amsterdam; Line Kvarborg Vestergaard, University of Copenhagen

4. Webinar: Renewable energy production in metropolitan areas 12/2022

Presenters: William Stokman, Noordzee Kanaal Gebied; Amanda Nicolaisen, Jonathan Eilert Raaberg & Julie Lorenzen Schnoor, University of Copenhagen

5. Webinar: Buildings & Construction emissions 2/2023

Presenters: Eric Huybrechts, the Paris Region Institute; Robin Rushdi Al-Sáleh, Codesign AB/Vakansa AB & Alpo Tani, The City of Helsinki

6. Webinar: Mobility/ Reducing private driving 3/2023

Presenters: Miloš Mladenović, Associate Professor at Aalto University; Kimberly Nicholas, Associate Professor, Lund University and Visiting Scholar, Stanford University

7. Webinar: Adapting to Climate Change 4/2023

Presenters: Maaria Parry, Helsinki Region Environmental Services Authority HSY; Joanna Friberg, Gothenburg Region; Marta Olazabal, BC3 Basque Center for Climate Change

8. Webinar: EU policy making and lobbying 5/2023

Presenters: Wilhelmiina Koivuniemi, Senior EU Advisor, Helsinki EU Office; Mariikka Manninen, Regional Planning Architect, Helsinki-Uusimaa Regional Council; Henk Bouwman, Secretary General, METREX

9. Webinar: Carbon sinks and storages 10/2023

Presenter/Climate Challenge Owner: Maria Sirviö, Helsinki Uusimaa Regional Council; **Presenters:** Jean Benet & Alexandra Cocquière, L'Institut Paris Region; Maria Tiainen, Ministry of Environment of Finland

Ilmastoklinikka-konsepti: Vertaistukea ja kokemusten jakamista

Ilmastoasiantuntijaryhmässä kehitettiin “Ilmastoklinikka” –konsepti, jonka tarkoituksena on vertaistuen hyödyntäminen ja kokemusten jakaminen tehokkaasti.

Konseptia voidaan hyödyntää myös muissa Metrexin jäsenmaissa, -seuduilla ja -kaupungeissa sekä muissa asiantuntijateemoissa.

Ilmastoklinikka tarjoaa avoimen, vuorovaikutteisen ja rakentavan tavan käsitellä erilaisten seutujen erilaisia ilmastoon liittyviä haasteita.

Klinikalla jaetaan kollegojen kesken kokemuksia sekä toimivista että ei-toimivista ilmastoratkaisuista eri maista ja eri tyyppisiltä seuduilta.

Klinikalla toimitaan kolmessa erilaisessa roolissa:

- **“Haasteen omistaja”** tuo käsiteltäväksi seudullisen ilmastohaasteen
- **“Sparraajat” tai ”Konsultit”** ovat ulkopuolisia (joskus myös ryhmään kuuluvia) asiantuntijoita, jotka pitävät alustuksen kulloinkin käsiteltävästä aiheesta
- **“Tukiryhmän”** muodostavat ryhmän jäsenet, jotka yhteisessä keskustelussa tarjoavat vertaistukea ja tuovat esiin omia kokemuksiaan ja näkemyksiään sekä hyviä käytäntöjä aiheesta.

Ilmastohaasteklinikka

“Miten tätä haastetta voisi ratkoa, esim. miten henkilöautoliikennettä saataisiin seudullamme vähennettyä?”

”HAASTEEN OMISTAJA”
(seutu X)

Klinikkatyöskentelyn tuki:

- **PUHEENJOHTAJA** johtaa klinikkaa
- **FASILITAATTORIT** vetävät ryhmäkeskusteluja ja toimivat kirjureina
- **SIHTEERI** valmistelee tilaisuuden PJ:n kanssa, tekee tilaisuudesta muistiinpanokoosteen ja huolehtii materiaalien jakamisesta

vertaistuki
kokemukset

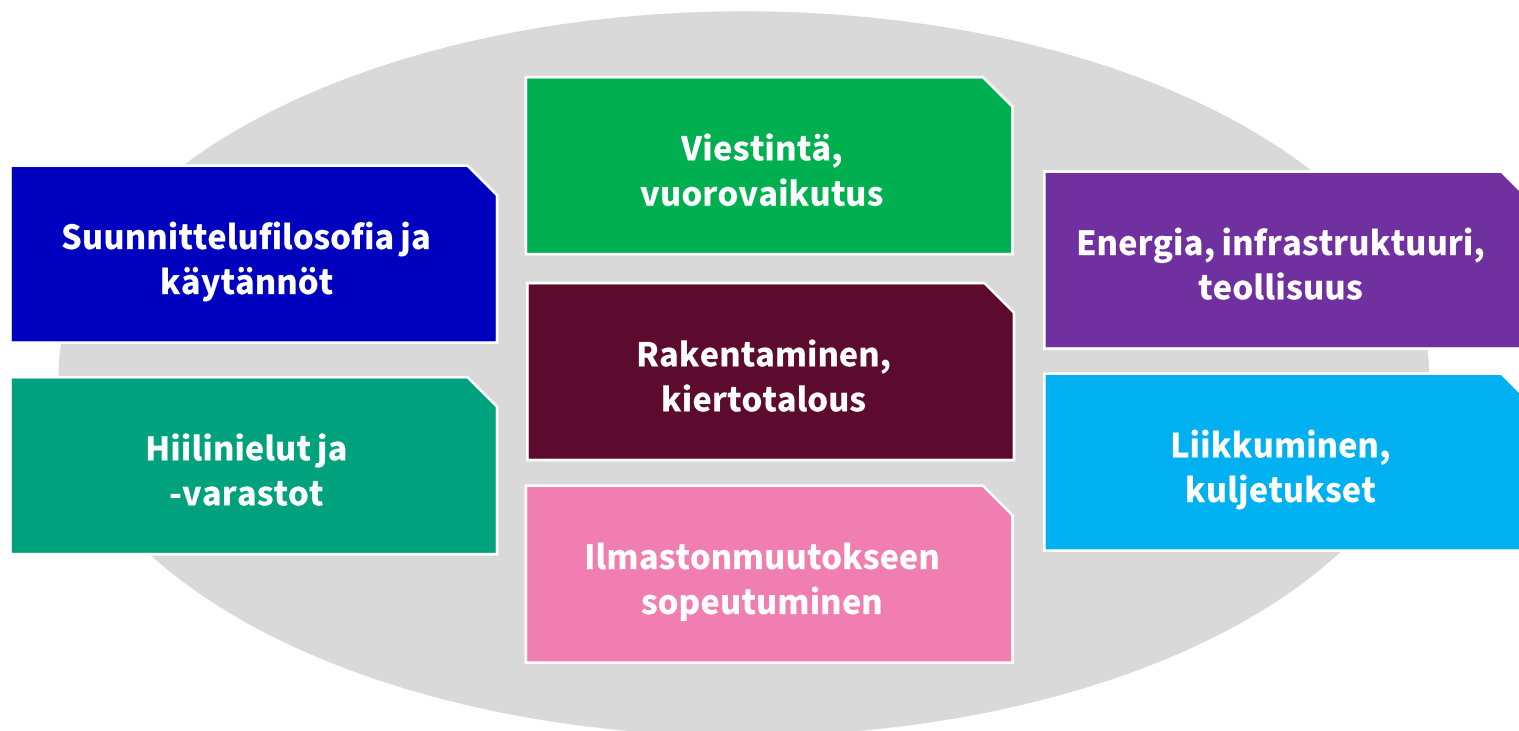
”SPARRAAJA”/ ”KONSULTTI”,
(seutu Y tai muu asiantuntija)

”TUKIRYHMÄ”
(ilmastoryhmän kollegat)

“Meillä on tämän haasteen ratkaisusta tällaisia hyviä/huonoja kokemuksia...”

Pääviestit webinaareista ja työpajoista alateemoittain

Pääviestit ilmastoweбинаareista alateemoittain

1. **Suunnittelufilosofia ja käytännöt:** Uudenlaisella otteella
2. **Viestintä, vuorovaikutus:** Ytimessä yhteistyö
3. **Liikkuminen, kuljetukset:** Käyttövoimat ja kulttuuri muutoksessa
4. **Ilmastonmuutokseen sopeutuminen:** Toimia sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä
5. **Energia, infrastruktuuri, teollisuus:** Muutos osana seudullista suunnittelua
6. **Rakentaminen, kiertotalous:** Päästöjen vähentäminen, olemassa olevan hyödyntäminen
7. **Hiilinielut ja -varastot:** Hiilensidonta mukaan seutujen suunnitteluun

1. Suunnittelufilosofia ja käytännöt: Uudella otteella

Pääviestejä METREX:in ilmastoasiantuntijaryhmän webinaareista

Ilmastokriisi haastaa suunnittelun sisällön ja käytännöt.

- Pitkät aikajänteet ovat olleet tyypillisiä alueidenkäytön suunnittelussa. Nyt suunniteltavat asiat toteutuvat kenties vasta vuosien tai vuosikymmenten kuluttua.
- Kaupunkien rakenteellinen muuttuminen on hidasta, mutta sitä, miten käytämme ja muokkaamme kaupunkitilaa voi muuttua paljon nopeammin.
- Käynnissä olevan ilmastokriisin ratkaiseminen edellyttää, että hiilineutraalisuuden tai jopa hiilinegatiivisuuden alueidenkäytölliset kytkökset tiedostetaan ja integroidaan osaksi suunnittelua.
- Tarvitaan vahvempaa, tietoon ja osaamiseen perustuvaa strategista päätöksentekoa, sillä on ilmeistä, että ilmastotavoitteita ei saavuteta ilman priorisointia.

”Suunnittelun vahva tulevaisuusaspekti on tunnistettava - ratkaisujen pitäisi heijastella enemmän tulevaa maailmaa ja asetettuja tavoitteita kuin nykytilannetta”

”Sekä porkkanoita että keppiä tarvitaan tapojen ja käytäntöjen muuttamiseksi. Rohkaiseminen ei riitä – pitää myös rajoittaa haitallisia toimia.”

”Metropolialueiden alueidenkäytön suunnittelussa tarvitaan holistista lähestymistapaa, joka ottaa samanaikaisesti huomioon sekä ympäristö-, ilmasto- että sosiaaliset näkökulmat.”

”Suunnittelun joustavuus on tärkeää, jotta suunnitelmat sopeutuvat muuttuviin tilanteisiin”

”Pohdintaa eri sektoreiden kesken, siilojen rikkomista”

”On tärkeää saada hyviä esimerkkejä kaupungeista, jotka työskentelevät ilmastosiirtymän parissa inklusiivisella ja sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Kaupunkien pitää selittää myös ilmastotyön hallinnolliset haasteet.”

”Kun tavoitellaan muutosta, ihmisten käyttäytymisen ymmärtäminen on keskeistä.”

2. Viestintä, vuorovaikutus: Ytimessä yhteistyö

Pääviestejä METREX:in ilmastoasiantuntijaryhmän webinaareista

Viestintä ja vuorovaikutus

- Ilmastokriisiin vastaaminen ja ratkaisujen etsiminen on horisontaalinen ja läpileikkaava haaste yhteiskunnassa.
- Päästövähennystavoitteita ei ole mahdollista saavuttaa ilman toimivien yhteistyökäytäntöjen kehittämistä
- Alueidenkäytön suunnittelussa korostuu vielä aiempaakin enemmän tarve eri ammattialojen ja erilaisten sidosryhmien väliseen kommunikaatioon ja yhteistyöhön.
- Ilmastonmuutoksen vaikutukset alkavat näkyä ihmisten arkiympäristössä. Tietoisuuden lisäämiseksi tarvitaan erilaisia viestintä- ja tiedonvälitystapoja. “Välität, jos tiedät.”

”**Positiivisten visioiden luominen** elämästä kaupungeissa, joissa ilmaston edellyttämät muutostoimet on tehty – uudenlaisten tulevaisuuden kaupunkien hyvien puolien korostaminen sen sijaan, että keskitytään vain siihen, mitä nykyisissä elintavoissa pitää muuttaa ja mistä pitää luopua.
Korostetaan mieluummin sitä, mitä voidaan saavuttaa kuin sitä, mistä joudutaan luopumaan.”

”Mallit ja kaaviot, kuten esim. donitsitalous- tai hyvinvointitalousmalli, ovat havainnollisia **ilmastotyön edellyttämän holistisen lähestymistavan visualisoinnissa.**”

“Sen sijaan, että keskitytään niihin ilmastotyön työkaluihin, joihin päättäjät ja suuri yleisö suhtautuvat skeptisesti, kannattaisi viestinnässä ja vuorovaikutuksessa enemmän **korostaa tulevaisuuden hyviä puolia**, kuten ruuhkattomuutta, asumisen miellyttävyyttä jne. –yleisesti hyväksi koettuja tulevaisuusnäkyä.”

“Onko konflikti aina negatiivinen asia? Konfliktit ovat osa demokratiaa.
On opittava toimimaan konfliktitilanteissa, sen sijaan, että vältettäisiin avointa keskustelua hankalista aiheista.”

”**Kansalaisten osallistaminen tulee jo varhaisessa vaiheessa nivoa osaksi ilmastopositiivisia muutoksia** jotka tulevat vaikuttamaan heidän arkeensa.”

“Oikeudenmukaisuus on tärkein tekijä yleisen hyväksyttävyyden näkökulmasta – tulee tunnistaa, ketkä ovat todennäköisimpiä häviäjiä.
Pitäisikö hyväksyttävyyden sijaan puhua oikeudenmukaisuudesta?”

3. Liikkuminen, kuljetukset: Käyttövoimat ja kulttuuri muutoksessa

Pääviestejä METREX:in ilmastoasiantuntijaryhmän webinaareista

Liikkuminen ja kuljetukset

- Liikkumisen ja liikenteen suunnittelu on keskeinen osa alueidenkäytön suunnittelua, mutta tarve nivoa alueidenkäytön ja liikenteen suunnittelu yhä tiiviimmin yhteen on ilmastokriisin myötä vielä entisestään kasvanut.
- Ajoneuvokannan tekninen kehitys (sähköistyminen, vety) on nopeaa, mikä tulee ottaa huomioon alueidenkäytön suunnittelussa.
- On kuitenkin nähtävissä, että liikenteen sähköistyminen ei ilmastotyön näkökulmasta tapahdu riittävän nopeasti. Tarvitaan myös muita työkaluja.
- Julkinen liikenne ja liikkumisen hallinnolliset mallit ovat tärkeässä roolissa. "15 minuutin kaupunki" -konseptissa ajatuksena on, että kaikki arjen elementit löytyvät läheltä.

"Nojaaminen autojen sähköistymiseen tai muuhun tekniseen kehitykseen ei riitä, lisäksi **on tarpeen vähentää henkilöautoliikennettä ja muuttaa elämisen tapoja, muuttaa koko ajatusmallia**"

"**Henkilöautoliikenteen ja pysäköinnin rajoittamiseen ja vähentämiseen kaupungeissa pitää yhdistää kannusteita**"

"On erittäin tärkeää ymmärtää väistämätön **tarve uudistaa merkittäviä osia nykyisestä liikkumisen järjestelmästä**me."

"**Ruuhkamaksut ovat potentiaalinen tapa hillitä ruuhkautumista ja päästöjä ja lisäksi kerätä rahoitusta** infrastruktuuri-investoinneille ja julkisen liikenteen operoinnille."

"**Keino numero yksi muuttaa liikkumiskäyttäytymistä on muuttaa maankäyttöä.**"

"**Liikkumisen sosiaalisen kestävyuden ja tasa-arvoisuuden näkökulmasta tulisi puhua enemmän.**
(Liikenneköyhyys, kenen liikkumista nykyinen järjestelmäme edistää jne.)"

4. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen: Toimia sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä

Pääviestejä METREX:in ilmastoasiantuntijaryhmän webinaareista

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

- Alueidenkäytön suunnittelussa on varauduttava muuttuvaan ilmastoon, kuten sään ääri-ilmiöihin ja korkeampiin lämpötiloihin.
- Sopeutumiseen liittyvät ratkaisujen tilantarpeet on otettava osaksi alueidenkäytön suunnittelua.
- Tiiviissä, urbaanissa kaupunkirakenteessa on tärkeä yhdistää erilaisia alueidenkäyttömuotoja niin, että muuttuvissa olosuhteissa voidaan sekä tukea resilienssiä että hyvää elinympäristöä.
- Tarvittavien toimien mittaluokkaa ei vielä ymmärretä riittävästi. Prosesseja tulee koordinoita ja yhdistää eri hallinnonalojen ja eri suunnittelutasojen välillä (valtio, seudut, kaupungit, kunnat).

“Keskeistä on **yhteisten visioiden luominen** liittyen ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja sen hillintään. **Sopeutuminen on tulevaisuuden rakentamista.** On tärkeää kuvata tulevaisuuden visioita ja tuoda niitä esiin.”

“Kaupunkisuunnittelussa tulisi hyödyntää **synergioita, joita on ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimien, virkistysarvojen, biodiversiteetin ja hiilinielujen välillä.**”

“Sopeutumistoimien suunnittelemisen ja jalkauttamisen vaatii **monenlaista osaamista insinööritieteistä biologiaan ja sosiologiaan.**”

“Sopeutumissuunnitelmat **kehittyvät koko ajan paremmiksi, mutta niissä on yhä parantamisen varaa, erityisesti kun kysymyksessä ovat erilaiset haavoittuvat ryhmät.**”

“**Seudun olosuhteisiin sopeutettu ilmatoriskien arviointi on lähtökohta sopeutumistoimien suunnittelulle** sillä ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat eri alueilla erilaisia.”

5. Energia, infrastruktuuri, teollisuus: Energiamurros osana seudullista suunnittelua

Pääviestejä METREX:in ilmastoasiantuntijaryhmän webinaareista

Energiajärjestelmä

- Siirtymisellä fossiilivapaaseen energiajärjestelmään on merkittävä rooli kaupunkien ja seutujen ilmastotyössä.
- Siirtyminen pois fossiilisista polttoaineista aiheuttaa tarvetta ottaa käyttöön uutta tilaa. Uusilla energiajärjestelmillä on erilaisia tilantarpeita fossiilienergian tuotantoon verrattuna. Energiantuotanto ja siirtoverkot tulevat aiheuttamaan vaikutuksia uusille alueille. Myös energian varastoinnin tarve tulee kasvamaan merkittävästi (mm. tuulivoima, vety).
- Tulevina vuosina energiamurros tulee olemaan tärkeä teema seudullisessa alueidenkäytön suunnittelussa. Energiakysymyksillä on myös vahvoja sosiaalisia kytkentöjä.

”Ylikunnalliset energiaverkot edellyttävät seudullista alueidenkäytön suunnittelua, joten energia tulisi integroida vahvemmin osaksi seudullista suunnittelua. Energia tulisi ottaa huomioon myös muussa maankäyttöön liittyvässä ohjauksessa ja hallinnossa, kuten seudullisista ratkaisuista sopimisessa.”

”Energiamurroksen osalta alueidenkäytön suunnitteluun tarvitaan lyhyen, keskipitkän ja pitkän tähtäimen strategiat. Ei voida nojata ainoastaan uusiin, tuleviin innovaatioihin, sillä jos ilmastotavoitteet aiotaan saavuttaa, tarvitaan pikaisia toimia.”

”On tärkeä ymmärtää, millaisia muutoksia ilmastokysymykset ja suuren mittakaavan teollisuuden energiamurros tulevat tarkoittamaan tulevan maankäytön kannalta.”

Rakentamisen kiertotalous: olemassa olevan hyödyntäminen

Pääviestejä METREX:in ilmastoasiantuntijaryhmän webinaareista

Rakennussektori ja kiertotalous

- Käynnissä oleva nopea kaupungistuminen edellyttää rakentamista kaupungeissa ja metropoliseuduilla. Uusi rakentaminen on tyypillisesti energiatehokasta, mutta rakentamisen aikaiset päästöt ovat merkittävä haaste.
- Nykyiset alueelliset ilmastotavoitteet eivät sisällä laskennallisia päästövähennystavoitteita rakennussektorille, mutta sääntelyä valmistellaan ja siihen kannattaa varautua.
- Alueidenkäytön suunnittelulla voi olla merkittävä rooli sääntelyssä kohti biopohjaisia materiaaleja, kiertotalousratkaisuja ja lyhyitä toimitusketjuja.

“Rakentamisen päästöjä on tarpeen vähentää koko elinkaaren ajalta, ja lisäksi tulee priorisoida korjausrakentamista uudisrakentamisen sijaan, hyödyntää olevia rakennuksia ja mahdollistaa tilojen jakaminen ja moninaiskäyttö.”

”Tavoitteena tulisi olla **joustavien tapojen löytäminen olemassa olevien rakennusten käyttämiseen ja uuden rakentamisen tarpeen minimointi.**”

“**Seudullisessa alueidenkäytön suunnittelussa tulisi olla käytössä jonkinlaiset “kestävyyden portaat”, joissa perustana on olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntäminen, ja kokonaan uudet alueet viimeinen vaihtoehto.**”

”**Hiiliviisaan rakentamisen ohjauksessa tulisi purkamisen sijaan rohkaista korjausrakentamiseen ja suunnittelussa tulisi enemmän tutkia sitä, miten olevaa rakennuskantaa voisi hyödyntää ja uudelleen käyttää.**”

Purkamisen yhteydessä tulisi pyrkiä suosimaan **rakentamista rakennuksista, siis olevien rakennusmateriaalien uusiokäyttöä.**”

7. Hiilinielut ja -varastot: Hiilensidonta mukaan seutujen suunnitteluun

Pääviestejä METREX:in ilmastoasiantuntijaryhmän webinaareista

Hiilinielut ja -varastot

- Koska päästöjen vähentäminen nolnaan on erittäin haastavaa, on hiilinieluilla ja –varastoilla tärkeä rooli hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa.
- Yhteisistä pelisäännöistä on tarpeen sopia sekä Euroopan tasolla että kansallisesti.
- Uuden maapinta-alan käyttöönotto rakentamiseen on uhka hiilensidonnalle. Alueidenkäytön suunnittelun avulla voidaan pyrkiä säilyttämään hiilinieluja- ja varastoja.
- Erilaisten kestävyttä edistävien maankäyttömuotojen välillä saattaa olla ristiriitoja. Suunniteltaessa maan ottamista uuteen käyttöön on arvioitava kestävyttä kokonaisuutena - syntyykö riittävästi positiivisia vaikutuksia suhteessa haitallisiin.
- Uusia ohjauskeinoja tarvitaan turvaamaan merkittäviä hiilinieluja ja -varastoja (metsät, suot jne.) seudullisessa alueidenkäytön suunnittelussa.

“Kuntarajojen ei tulisi määrittää sitä, miten hiilinielut ja -varastot voidaan turvata. Kunnilla tulisi olla selkeämmät roolit osana seudullista kokonaisuutta. Myös niiden kuntien, joissa on runsaasti viherpinta-alaa, tulisi saada hyötyjä. Tämä edellyttää uudenlaisia taloudellisia malleja.”

“Hiilinielujen ja –varastojen säilyttäminen ja lisääminen seudullisella tasolla on mahdollista, jos hiilensidontan kannalta tärkeät alueet tunnistetaan ja säilytetään seudullisissa alueidenkäytön suunnitelmissa.”

“Jos uuden maapinta-alan käyttöönotto on kytköksissä olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja jos liikkuminen perustuu joukkoliikenteeseen, niin sekä kestävyystavoitteiden saavuttaminen että merkittävien hiilinielujen ja –varastojen säilyttäminen voivat toteutua samanaikaisesti.”

Säätely ja muut linjaukset voivat auttaa vähentämään maankäytön haitallisia vaikutuksia hiilensidontaan.

Esimerkkejä:
maankäytön muutosmaksu, zero net land take -tavoite, EU-säätely (ennallistamisasetus, maaperädirektiivi, taksonomia)

“Kompensatioita voi käyttää sellaisten hiilensidontaan kohdistuvien haitallisten vaikutusten hyvittämiseen, joita ei alueidenkäytön suunnittelulla pystytä kokonaan välttämään.

Kompensoinnin pitäisi kuitenkin aina olla viimeinen vaihtoehto!”

Joitakin case-esimerkkejä ilmastoweбинаareista

New regional plan for Ile-de-France region/Greater Paris SDRIF-E:

In line with the Green Plan and the Regional Plan for Adaptation to Climate Change, SDRIF-E adopts new rules to prevent urban sprawl and protect natural, agricultural and forest areas. The formula enables the structuring of the so-called ZAN area (zero net artificial) and ZEN area (zero net emissions) by placing the circular economy at the core of the economic model of Ile-de-France region.

Link: <https://www.iledefrance.fr/participer-la-vie-citoyenne/je-participe-la-vie-de-la-region/le-sdrif-e-ile-de-france-objectif-2040>

More information: Jean Benet & Alexandra Cocquière, L'Institut Paris Region

In Metropolregion Rheinland – Dusseldorf Region:

The Dusseldorf Klimapakt: Companies enter into agreements with the public sector (Region+City+Chamber together) to minimize their carbon footprint and receive support in return, such as advice and financing for climate projects such as solar panels.

Links: [Werden Sie jetzt Klimapartner! - Dusseldorfer Klimapakt \(klimapakt-duesseldorf.de\)](#) & [Dusseldorfer Klimapakt - Landeshauptstadt Dusseldorf \(duesseldorf.de\)](#)

More information: Dietmar Schulmeister, Metropolregion Rheinland

In Stockholm Region:

Klimat Arena working group develops a new circular planning process that takes into consideration circular economy in buildings and land use planning, integrating new kind of incentives and restrictions: <https://klimatarenastockholm.se/arbetsgrupp-cirkular-planering/>

Stockholm City Environment Program introduces car-free areas and works with innovative solutions to manage this.

Link: <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/politik-och-demokrati/styrdokument/miljoprogram-2020-2023.pdf>

More information: Elisabeth Lidbaum, Region Stockholm

In Helsinki-Uusimaa Region:

The Finnish Environment Agency is developing a **Carbon Map tool** that planners can use to assess the effects of different planning alternatives on carbon sinks and carbon storages now and in the future. The easy-to-use map tool can also be used to standardize the way of evaluating the effects of plans on carbon sequestration. We have also produced our own **carbon maps of Helsinki-Uusimaa Region** for use of our municipalities' planners.

Link: https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus_kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/Ka_avoittajan_karttatyokalu_HIILIKARTTA

More information: Ilona Mansikka, Helsinki-Uusimaa Regional Council

Palauteyhteenvedo Ilmastoasiantuntijaryhmän työskentely 2022-2023, osallistuneilta saatu palaute

METREXin ilmastoasiantuntijaryhmän jäseniltä kerättiin palautetta vuosien 2022-2023 työskentelystä.

- Työskentelyn parhaina puolina nähtiin verkostoituminen ja kokemusten vaihto.
- Kiinnostavimpina käsitellyistä osateemoista pidettiin hiilinieluja ja sopeutumista.
- Jatkossa toivottiin, että ryhmän toiminnassa syvennyttäisiin tarkemmin muutamiin teemoista.
- Tärkeänä nähtiin kaikkien seitsemän osateeman samanaikainen huomioon ottaminen alueidenkäytön suunnittelussa.

Ilmastoasiantuntijaryhmän toiminta 2024

Vuonna 2024 METREXin ilmastoasiantuntijaryhmän työskentelyä johtavat ryhmän ruotsalaiset jäsenet tukena koordinaatioryhmä, johon ruotsalaisten lisäksi kuuluvat suomalaiset jäsenet.

YHTEYSTIEDOT:

Ryhmän toiminta 2022-2023:

Ilona Mansikka, Uudenmaan liitto
(ilona.mansikka@uudenmaanliitto.fi)

Ryhmän toiminta 2024:

Wide Persson, Region Skåne
(wide.persson@regionskane.se)